

Κείμενο Δημόσιας Διαβούλευσης

Αναφορικά με την επιβολή ρυθμιστικών
υποχρεώσεων όσον αφορά την
«Αγορά τερματισμού κλήσεων σε κινητά
δίκτυα»

EETT

Μαρούσι 11/2/2004

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν κείμενο Δημόσιας Διαβούλευσης έχει ετοιμασθεί από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) και αφορά την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στην αγορά τερματισμού κλήσεων σε δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.

Η ΕΕΤΤ προσκαλεί τους ενδιαφερόμενους φορείς να παρουσιάσουν τα σχόλια και τις απόψεις τους σχετικά με το ανωτέρω ζήτημα, απαντώντας στις ερωτήσεις του κειμένου. Εάν υπάρχουν σχόλια – απόψεις που δεν καλύπτονται από το παρόν κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, παρακαλούμε να τις συμπεριλάβετε στις απαντήσεις σας.

Οι απαντήσεις πρέπει να υποβληθούν επωνύμως, στην Ελληνική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή όχι αργότερα από τις 11 Μαρτίου 2004, ώρα 13:00.

Τυχόν ανώνυμες απαντήσεις δεν θα ληφθούν υπόψη. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν τη μη αποκάλυψη της ταυτότητάς τους. Οι απαντήσεις πρέπει να φέρουν την ένδειξη:

«Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στην αγορά τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα».

Οι απαντήσεις υποβάλλονται στην ακόλουθη διεύθυνση:

EETT

Λ. Κηφισίας 60

151 25, Μαρούσι

Αττική

Διεύθυνση Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου : mct@eett.gr

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	5
2. Φύση της αποτυχίας της αγοράς (market failure)	7
2.1. Βάσεις για ex ante ρύθμιση	7
2.1.1. Εμπόδια εισόδου	7
2.1.2. Δυναμικές πλευρές	8
2.1.3. Σχετική αποτελεσματικότητα του δικαίου του ανταγωνισμού	8
2.2. Αρνητικές συνέπειες των υψηλών τελών τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα	9
2.3. Οικονομικές αποδοτικότητες στον τομέα κινητής τηλεφωνίας – η ευρύτερη διάσταση	10
2.3.1. Ανταγωνιστικές πιέσεις στο επίπεδο λιανικής	11
2.3.2. Το επιχείρημα «διανομής / κατανομής»	11
2.3.3. Ενημερία καταναλωτών (κοινωνικό όφελος)	12
2.3.4. Αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη της 3ης Γενιάς	12
2.4. Συμπεράσματα	13
3. Υποχρεώσεις	14
3.1. Κανονιστικές υποχρεώσεις – Γενικές Αρχές	14
3.1.1. Πεδίο υποχρεώσεων	14
3.1.2. Αναλογικότητα των ρυθμίσεων	16

3.1.3. Επίδραση των κανόνων του ανταγωνισμού	17
3.2. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις για τον τερματισμό κλήσεων σε κινητά δίκτυα	19
3.2.1. Η βασική φύση της αποτυχίας της αγοράς	19
3.2.2. Αναζήτηση της καλύτερης δυνατής λύσης	21
3.2.3. Επιλογή υποχρεώσεων	23
Απαγόρευση διακριτικής μεταχείρισης	24
Κοστοστρεφής τιμολόγηση	25
3.2.4. Διάρθρωση και χρόνος επιβολής των υποχρεώσεων	26
Κοστοστρέφεια: μεσοπρόθεσμη υποχρέωση	26
Μη διακριτική Μεταχείριση: μια ενδιάμεση κανονιστική υποχρέωση	32
3.2.5. Οι επιπτώσεις των κανονιστικών υποχρεώσεων	32
Δίκτυα κινητής	33
Πελάτες κινητής	33
Τα σταθερά δίκτυα και οι πελάτες	33
3.3. Ερωτήσεις	34

1.Εισαγωγή

Σε εφαρμογή των αρμοδιοτήτων της από το Ν. 2867/2000 «Οργάνωση και λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις», ιδίως δε το άρθρο 3 παρ.14 αυτού (ΦΕΚ 273/Α/19-12-2000), και σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία Πλαίσιο), ιδίως δε τα άρθρα 7, 14, 15, και 16 αυτής, την Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (Οδηγία για την Πρόσβαση), ιδίως δε τα άρθρα 7, 15, 16 αυτής, τη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2003/311/ΕΚ, ΟJ L114/45, 8.5.2003), και τις Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/С 165/03, ΟJ C165/6, 11.7.2002), η ΕΕΤΤ προέβη στον ορισμό μιας σχετικής αγοράς για τον «τερματισμό κλήσεων σε ξεχωριστά δίκτυα κινητών» ανεξαρτήτως τεχνολογίας, διεξήγαγε ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και όρισε τις επιχειρήσεις που κατέχουν Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ) αυτή.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, και ιδίως σε συνέχεια της από 03/09/03 έως 03/10/03 διεξαχθείσης Δημόσιας Διαβούλευσης με τίτλο «Ορισμός της αγοράς τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα και ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά» επί της οποίας οι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί διατύπωσαν τις απόψεις και σχόλιά τους αναφορικά με τα ως άνω θέματα¹, η ΕΕΤΤ προχωρεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία Πλαίσιο, στη διαδικασία ορισμού και επιβολής των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων για τις επιχειρήσεις που ορίστηκαν ως κατέχουσες Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ) στην ως άνω αγορά

1

Η ΕΕΤΤ έχει ήδη προβεί σε μια συνοπτική παρουσίαση των απαντήσεων των συμμετεχόντων στη Δημόσια Διαβούλευση για τον «Ορισμό της αγοράς τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα και την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά» και έχει ήδη απαντήσει στις παρατηρήσεις των συμμετεχόντων

Η παρούσα Διαβούλευση σκοπό έχει τη διατύπωση απόψεων από κάθε ενδιαφερόμενο σχετικά με το ως άνω θέμα και τα κατ' αρχήν συμπεράσματα της σχετικής μελέτης που διεξήχθη από την ΕΕΤΤ.

2. Φύση της αποτυχίας της αγοράς (market failure)

Παρά το γεγονός ότι ο τερματισμός κλήσεων σε κινητά δίκτυα περιλαμβάνεται ρητώς στη λίστα της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Σχετικές Αγορές ως μια αγορά υποψήφια για επιβολή *ex ante* ρυθμίσεων, εξακολουθεί να είναι χρήσιμο να εξεταστεί το ζήτημα του κατά πόσον η επιβολή *ex ante* ρυθμίσεων είναι κατάλληλη για να αντιμετωπιστεί η αποτυχία του ανταγωνισμού που εντοπίζεται στις αγορές τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα στην Ελλάδα.

Επιπλέον, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας (principle of subsidiarity) και την υποχρέωση της EETT να εκπληρώσει την ανάλυση αγορών που περιλαμβάνονται στην Σύσταση υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων εθνικών συνθηκών, στα πλαίσια κάθε ανάλυσης πρέπει να αξιολογείται η συγκεκριμένη φύση της «αποτυχίας της αγοράς» που εντοπίζεται στην Ελλάδα στη σχετική αγορά προϊόντων. Η ανάλυση αυτή είναι απαραίτητη για να καθορισθεί εάν η αποτυχία της αγοράς που εντοπίστηκε είναι διαρκής, οπότε απαιτείται ρυθμιστική παρέμβαση. Επίσης πρέπει να εξεταστεί εάν άλλα είδη αποδοτικότητας της αγοράς μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από τη ρυθμιστική παρέμβαση, εν όψει της συγκεκριμένης αποτυχίας της αγοράς που εντοπίζεται (με σκοπό να καθορισθεί η κατάλληλη αναλογική υποχρέωση που πρέπει να επιβληθεί).

Κατά τη διενέργεια της άσκησης αυτής, η EETT έλαβε υπόψη την ανάγκη για μια ανάλυση βασισόμενη στις αρχές του ανταγωνισμού, η οποία καθοδηγείται από τη δημιουργία οφέλους για τους καταναλωτές (δηλαδή τις υπηρεσίες λιανικής), ακόμη και αν το ανταγωνιστικό πρόβλημα εντοπίζεται σε άλλο σημείο της αλυσίδας (ο τερματισμός φωνητικών κλήσεων σε κινητά είναι μια υπηρεσία χονδρικής).

2.1. Βάσεις για *ex ante* ρύθμιση

2.1.1. Εμπόδια εισόδου

Όπως έχει διαπιστωθεί στα πλαίσια της ανάλυσης της EETT για τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς για τερματισμό κλήσεων σε κάθε δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, η αγορά αυτή

χαρακτηρίζεται από υψηλούς και μη-παροδικούς φραγμούς εισόδου. Περαιτέρω εισόδος στην εν λόγω αγορά εμποδίζεται εκτός εάν, διατεθεί εμπορικά το υπάρχον φάσμα.

Επιπλέον, το γεγονός ότι απαιτείται τερματισμός για να παρέχεται σύνδεση από οποιονδήποτε σε οποιονδήποτε (any-to-any connectivity) εγείρει από μόνο του ένα διαρθρωτικό εμπόδιο. Ο κινητός πάροχος που τερματίζει την κλήση μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τον ανταγωνισμό αυξάνοντας το κόστος των αντιπάλων του. Οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι απίθανο να επηρεάσουν αυτή τη θέση.

2.1.2. Δυναμικές πλευρές

Η σχετική αγορά για τον τερματισμό κλήσεων σε κάθε δίκτυο κινητής τηλεφωνίας παρουσιάζει τέτοια χαρακτηριστικά που δεν πρόκειται να οδηγήσουν με την πάροδο του χρόνου προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Όπως έχει ήδη διαπιστωθεί η αγορά αυτή χαρακτηρίζεται από διαρθρωτικά και νομικά / τεχνικά εμπόδια εισόδου που επί του παρόντος εμποδίζουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Η αιτιολόγηση που στηρίζει ένα τέτοιο συμπέρασμα έχει ήδη εξεταστεί από την ΕΕΤΤ, στα πλαίσια της προηγούμενης διαβούλευσης, σχετικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς, ιδίως αναφορικά με τα ζητήματα υποκατάστασης ζήτησης και προσφοράς σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής. Επιπλέον, φαίνεται απίθανο οι τεχνολογικές εξελίξεις να εγείρουν ανταγωνιστικούς περιορισμούς στα τέλη τερματισμού των παρόχων κινητής εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

2.1.3. Σχετική αποτελεσματικότητα του δικαίου του ανταγωνισμού

Οι κανόνες του ανταγωνισμού είναι ανεπαρκείς από μόνοι τους (χωρίς *ex ante* ρυθμίσεις) για να αντιμετωπίσουν την έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά για τον τερματισμό κλήσεων σε κάθε δίκτυο κινητής τηλεφωνίας. Σε γενικές γραμμές οι κανόνες του ανταγωνισμού αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις δυσμενείς συνέπειες στον ανταγωνισμό που μπορεί να προκύψουν στην αγορά χονδρικής στα πλαίσια μιας αγοράς δικτύου. Αυτό συμβαίνει ιδίως όταν τίθεται ζήτημα σχετικά με τον έλεγχο μιας υποδομής-στενωπού (bottleneck facility) στην οποία βασίζονται οι ανταγωνιστές, ή / και όταν υπάρχει αύξηση του κόστους των ανταγωνιστών, θέματα που απαιτούν μια μορφή ρητής παρέμβασης στις τιμές. Αντίθετα, οι κανόνες του ανταγωνισμού είναι καταλληλότεροι για να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένους τύπους συμπεριφοράς (που προκύπτουν από τη θεμελίωση κατάχρησης επί τη βάση των πραγματικών περιστατικών μιας υπόθεσης), παρά να αντιμετωπίζουν

διαρθρωτικά ζητήματα που προκύπτουν από τη διασύνδεση δικτύων επικοινωνιών και να ρυθμίζουν συγκεκριμένους όρους (συμπεριλαμβανομένης της τιμής) για την παροχή αυτής της διασύνδεσης.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι οι καταγγελίες ενώπιον εθνικών δικαστηρίων ή εθνικών αρχών ανταγωνισμού σχετικά με τα τέλη τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα βάσει των Ευρωπαϊκών και εθνικών κανόνων του ανταγωνισμού, είναι σχετικά λίγες. Όπου έχουν λάβει χώρα τέτοιες έρευνες, έχουν υπάρξει μακρόχρονες καθυστερήσεις. Όπου οι έρευνες έχουν καταλήξει σε επιτυχές αποτέλεσμα – παραδείγματος χάριν, η μείωση κατά 50% των τελών τερματισμού σε κινητά στη Σουηδία κατόπιν καταγγελίας της MCI στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή – υπήρξε ανάγκη για συνεχή εποπτεία και ρύθμιση των τελών τερματισμού. Επιπλέον, η γενικότερη φύση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στην πράξη καθιστά αναγκαία τη συνεχή εποπτεία. Επομένως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η *ex ante* ρύθμιση θα πρέπει να θεωρηθεί ως κατάλληλο συμπλήρωμα του δικαίου του ανταγωνισμού για το μέσο-βραχυπρόθεσμο διάστημα.

2.2.Αρνητικές συνέπειες των υψηλών τελών τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα παραμένοντα σε υψηλά επίπεδα τέλη τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα στην Ελλάδα προκαλούν τις εξής δυσμενείς συνέπειες:

Τα υψηλά τέλη τερματισμού κλήσεων από σταθερό σε κινητό διαστρεβλώνουν τις επιλογές των καταναλωτών. Η ισχύουσα δομή τιμολόγησης στρεβλώνει τις επιλογές των καταναλωτών ενθαρρύνοντας τους καταναλωτές να επιλέγουν μια υπηρεσία με υψηλότερο κόστος (δηλαδή τις κλήσεις κινητών εντός ή ακόμη και εκτός δικτύου) από αυτή που θα μπορούσαν άλλως να επιλέξουν. Ακόμη και αν η αγορά λιανικής είναι επαρκώς ανταγωνιστική, η χρήση υψηλών τελών τερματισμού από τους παρόχους δικτύων κινητής (ΠΔΚ) για να χρηματοδοτούν χαμηλές χρεώσεις πρόσβασης και εκκίνησης (συλλογής) στρεβλώνει σημαντικά τις τιμές, στρεβλώνοντας έτσι την επιλογή μεταξύ κλήσεων από σταθερό σε κινητό και κλήσεων εντός δικτύου κινητών. Επομένως, οι μειώσεις στα τέλη τερματισμού κλήσεων σε κινητά είναι πιθανόν να διαμορφώσουν μια λιγότερο στρεβλωμένη δομή τιμολόγησης από αυτήν που υπάρχει στην Ελλάδα επί του παρόντος και η οποία λειτουργεί προς όφελος των κλήσεων από κινητό σε κινητό. Αυτό θα πρέπει, στη συνέχεια, να αυξήσει τα κίνητρα για να πραγματοποιούν οι πελάτες κλήσεις μέσω ενός μεγαλύτερου αριθμού δικτύων, συμπεριλαμβανομένων σταθερών και κινητών.

- **Οι σταθεροί πάροχοι δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τους κινητούς παρόχους με ίσους όρους για κίνηση φωνής.** Οι ΠΔΚ μπορούν να επιδοτούν τις λιανικές τιμές τους για εξερχόμενες κλήσεις από τα υπερβολικά κέρδη που αντλούν από τον τερματισμό κλήσεων, ενώ οι σταθεροί πάροχοι δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα. Αυτό είναι σημαντικό μειονέκτημα για τους εναλλακτικούς παρόχους σταθερής που επιδιώκουν να ανταγωνιστούν τους ΠΔΚ στο κομμάτι των εταιρικών πελατών στην Ελλάδα, καθώς ισχυρίζονται ότι υπόκεινται σε διάφορες μορφές συμπίεσης τιμών, και οι πληροφορίες που διατίθενται σχετικά με τις τιμές επαληθεύουν αυτόν τον ισχυρισμό.
- **Οι σταθεροί πάροχοι δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τους κινητούς παρόχους για να παραδώσουν κίνηση φωνής από ένα επιχειρηματικό δίκτυο (corporate network) σε τερματικά κινητών.** Ένας ΠΔΚ τυπικά προσφέρει στον εταιρικό πελάτη τέλη τερματισμού σημαντικά χαμηλότερα από αυτά που χρεώνει τους ανταγωνιστές του σταθερού παρόχου.
- **Οι ΠΔΚ στην Ελλάδα προσφέρουν λιανικές τιμές για κλήσεις εντός δικτύου οι οποίες είναι κατά πολύ χαμηλότερες από το τέλος τερματισμού που προσφέρουν σε άλλους παρόχους.** Οι ΠΔΚ προβαίνουν σε εκπτώσεις προς όφελος των εμπορικών δραστηριοτήτων τους στην αγορά λιανικής και εις βάρος των ανταγωνιστών τους σχετικά με το προϊόν στο οποίο κατέχουν δεσπόζουσα θέση. Παρόλο που οι χαμηλές τιμές για κλήσεις εντός δικτύου είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους οι ΠΔΚ διαφοροποιούν τους εαυτούς τους από τους ανταγωνιστές τους, δημιουργούν επίσης στους ΠΔΚ με μεγαλύτερη συνδρομητική βάση ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, το οποίο είναι ενδεχομένως προβληματικό βάσει των κανόνων του ανταγωνισμού.

2.3.Οικονομικές αποδοτικότητες στον τομέα κινητής τηλεφωνίας – η ευρύτερη διάσταση

Προκειμένου να αντικρούσουν τα επιχειρήματα που παρατίθενται ανωτέρω, όλοι οι ΠΔΚ υποστήριξαν ότι οι οποιεσδήποτε αντι-ανταγωνιστικές συνέπειες που προκύπτουν από τα υψηλότερα τέλη τερματισμού θα πρέπει να αξιολογηθούν αναφορικά με μια πιο μακροπρόθεσμη, δυναμική προσέγγιση η οποία θα εστιάζει λιγότερο σε μια στενά ορισμένη αγορά και θα λαμβάνει υπόψη την ευρύτερη ανταγωνιστική δυναμική της αγοράς κινητής. Συνοπτικά, η λογική βάσει της οποίας προτάσσουν ότι η *ex ante* ρύθμιση είναι περιττή και μη παραγωγική περιγράφεται κατωτέρω.

2.3.1. Ανταγωνιστικές πιέσεις στο επίπεδο λιανικής

Οι ΠΔΚ υποστήριξαν ότι ο ανταγωνισμός (μεταξύ των ΠΔΚ) στο επίπεδο λιανικής αποτελεί πηγή ανταγωνιστικής πίεσης που οδηγεί στην εξαφάνιση οποιωνδήποτε υπερβολικών κερδών, τα οποία δύνανται να προκύψουν από τα τέλη τερματισμού. Συγκεκριμένα, υποδεικνύουν παράγοντες που θεωρούν ότι αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των χαμηλών και μειούμενων τιμών λιανικής, της βελτίωσης της αποδοτικότητας των παρόχων, τις ανακατατάξεις στα μερίδια αγοράς, τον υψηλό βαθμό μεταφοράς και καινοτομιών σε μια δυναμική αγορά, τη νέα είσοδο για μια σχετικά μικρή οικονομία (βλέπε π.χ. Q-Telecom), την προσφορά τελών που αυξάνουν την αξία αυτών για τα οποία πληρώνουν, τη μικρή δυσκολία του καταναλωτή να μεταπηδήσει σε άλλον ΠΔΚ, την υψηλή ικανοποίηση των καταναλωτών, τον ανταγωνισμό στην ποιότητα και τη μη ύπαρξη αποδείξεως συμπεριφοράς που βλάπτει τον ανταγωνισμό.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι ανωτέρω παράγοντες δεν εγγυώνται ανταγωνιστικότητα στο επίπεδο χονδρικής της αγοράς, το οποίο δε θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ενοποιημένο σύνολο με το επίπεδο λιανικής.

2.3.2. Το επιχείρημα «διανομής / κατανομής»

Οι ΠΔΚ θεωρούν ότι, ακόμη και εάν έθεταν υψηλά τέλη τερματισμού προκειμένου να επιδοτούν την απόκτηση πελατών στο επίπεδο λιανικής, αυτό δεν θα δημιουργούσε αρνητικά αποτελέσματα διότι, καθώς περισσότεροι αποκτούν κινητά τηλέφωνα, οτιδήποτε χάνουν μέσω τελών τερματισμού άνω του κόστους το κερδίζουν όταν κάνουν μια κλήση με κινητό (καθώς η πρόσβαση επιδοτείται και κάποιες χρεώσεις εξερχόμενων είναι χαμηλές). Δεδομένου ότι δεν είναι βέβαιο ότι όλα τα νοικοκυριά στην Ελλάδα διαθέτουν κινητό τηλέφωνο είναι προφανές ότι η ανάκτηση του κόστους που ισχυρίζονται οι ΠΔΚ δεν υφίσταται για όλους. Εξάλλου από στοιχεία που προκύπτουν από το Ηνωμένο Βασίλειο, τρία (3) εκατομμύρια νοικοκυριά (περίπου οκτώ (8) εκατομμύρια άνθρωποι) βρέθηκε ότι έχουν σταθερή γραμμή, όχι όμως σύνδεση κινητού. Σχεδόν δύο (2) εκατομμύρια εξ αυτών πραγματοποιούν τουλάχιστον το 25% των συνολικών κλήσεών τους από σταθερό σε κινητό. Αντίθετα, μόνο 5% των νοικοκυριών είχαν μόνο κινητό (και το ποσοστό αυτό βαίνει μειούμενο).

2.3.3. Ευημερία καταναλωτών (κοινωνικό όφελος)

Η χρήση από τους ΠΔΚ των εσόδων τερματισμού για να επιδοτήσουν την απόκτηση πελατών στο επίπεδο λιανικής υποστηρίζεται ότι είναι επωφελής για τους καταναλωτές και την κοινωνία γενικότερα και ότι η κατάργησή της θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό όφελος. Διότι διαφορετικά οι συνδρομητές κινητών, οι οποίοι εκτιμούν το να καλούν και να λαμβάνουν κλήσεις και τους οποίους οι άλλοι (συμπεριλαμβανομένων των πελατών σταθερής) εκτιμούν να καλούν και να λαμβάνουν κλήσεις από αυτούς, θα εγκατέλειπαν το δίκτυο. Εντούτοις, είναι δύσκολο για την ΕΕΤΤ να αποδεχθεί ότι το κοινωνικό όφελος μεγιστοποιείται μόνο μέσω της ισχύουσας δομής τιμολόγησης στον τομέα κινητής στην Ελλάδα. Οι ακόλουθοι παράγοντες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μια δομή τιμολόγησης είναι αποδοτική και εάν αποσκοπεί στο τελικό συμφέρον των καταναλωτών:

- ότι δε συνιστά παράνομη διάκριση μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών χρηστών
- ότι δεν αποκλείει ούτε εμποδίζει τον ανταγωνισμό από παρόχους αποδοτικών τεχνολογικών λύσεων
- ότι δεν ενθαρρύνει ανεπιθύμητες ή μη αποδοτικές οικονομικές συμπεριφορές. Ένα παράδειγμα μιας τέτοιας μη αποδοτικής οικονομικής συμπεριφοράς παρατηρείται στην περίπτωση της ισχυριζόμενης από πολλούς υπερβολικά συχνής αναβάθμισης συσκευών και τη σημαντική επιδότηση συσκευών που θεωρείται ότι αποσκοπεί στο να εμποδιστεί η μετακίνηση πελατών και όχι στο να αναπτυχθεί η αγορά.

Τελικά, φαίνεται ότι επί του παρόντος το κόστος της μη αποδοτικότητας στον τομέα κινητής το επωμίζονται δυσανάλογα οι καταναλωτές οι οποίοι δεν είναι πελάτες των ΠΔΚ. Αυτοί οι πελάτες φέρουν το κόστος των υψηλών τελών τερματισμού τα οποία χρησιμοποιούνται για να χρηματοδοτήσουν την απόκτηση πελατών κινητής και, τελικά, το κόστος της διατήρησης αυτών ως πελατών. Αυτό ενθαρρύνει τη συχνή αντικατάσταση συσκευών, ενώ στρεβλώνει τους τρόπους χρήσης της σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και επηρεάζει τον παρατηρούμενο όγκο κίνησης.

2.3.4. Αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη της 3ης Γενιάς

Οι ΠΔΚ υποστηρίζουν ότι μια μείωση στα τέλη τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα θα είχε αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη των υπηρεσιών 3^{ης} Γενιάς στην Ελλάδα. Η απώλεια εσόδων από τερματισμό ενδέχεται να έχει αρνητική επίδραση σε μελλοντικές επενδύσεις,

αλλά αυτό είναι κάτι που ισχύει για κάθε ρυθμιστική παρέμβαση και αυτό δε σε καμία περίπτωση δεν μειώνει το σθένος του ισχυρισμού ότι μια υπάρχουσα οικονομική μη αποδοτικότητα, η οποία αυξάνει δυσανάλογα το κόστος των ανταγωνιστών θα πρέπει να αντιμετωπισθεί. Επομένως, η επιθυμία των ΠΔΚ να επενδύσουν στην 3^η Γενιά δε δικαιολογεί τέλη τερματισμού που να υπερβαίνουν μια εύλογη εκτίμηση του κόστους τους, ιδίως όταν αυτή η επένδυση θα χρηματοδοτούνταν τελικά από τους πελάτες των παρόχων σταθερής.

2.4.Συμπεράσματα

1. Τα ιστορικά και τα ισχύοντα στοιχεία δείχνουν ότι ο τερματισμός κλήσεων σε κινητά είναι ένα ζήτημα με ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, το οποίο είναι απίθανο να αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά από ανταγωνιστικές πιέσεις.
2. Όπως προέκυψε από την ανάλυση αγοράς, οι ισχύουσες πρακτικές τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα φαίνεται να στρεβλώνουν τις επιλογές των καταναλωτών. Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι υφίστανται οικονομικά κίνητρα για τους ΠΔΚ προκειμένου να αλλάξουν την πρακτική τους ούτε υπάρχουν άμεσες τεχνολογικές αλλαγές που να δείχνουν ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι σταθερής μπορούν να ξεπεράσουν αποτελεσματικά τις συνέπειες των υψηλών τελών τερματισμού κλήσεων σε κινητά.

3. Υποχρεώσεις

Βάσει των απαιτήσεων του Αρθρου 16(4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*, η ΕΕΤΤ πρέπει επίσης να προτείνει μία ή περισσότερες *ex ante* υποχρεώσεις που επιλέγονται από μια λίστα που περιλαμβάνεται στην *Οδηγία για την Πρόσβαση*² ή, εναλλακτικά, να προτείνει τις κατάλληλες εναλλακτικές υποχρεώσεις,³ δεδομένου ότι υπάρχει Σημαντική Ισχύς στην Αγορά (ΣΙΑ) που ορίστηκε για τερματισμό κλήσεων σε κάθε δίκτυο κινητής τηλεφωνίας (δηλαδή ανά πάροχο).

3.1. Κανονιστικές υποχρεώσεις – Γενικές Αρχές

3.1.1. Πεδίο υποχρεώσεων

Η τελική επιλογή της ΕΕΤΤ σχετικά με τις *ex ante* υποχρεώσεις θα επηρεασθεί από αρκετούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

Υποχρεώσεις αναλογικότητας και μη διακριτικής μεταχείρισης: η υποχρέωση θα πρέπει να είναι κατάλληλη, βάσει της φύσης του προβλήματος που εντοπίζεται, αναλογική⁴ και αιτιολογημένη υπό το πρίσμα των βασικών στόχων που τίθενται στην *Οδηγία Πλαίσιο*. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι σε παρόμοιες περιστάσεις δεν θα υπάρχει διακριτική μεταχείριση⁵ στην αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η διακριτική ευχέρεια και το πεδίο των ρυθμιστικών επιλογών: το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο παρέχει στην ΕΕΤΤ ένα σημαντικό βαθμό διακριτικής ευχέρειας κατά την επιλογή των

² Βλέπε Άρθρο 8.

³ Βλέπε κατωτέρω ανάλυση για περισσότερες λεπτομέρειες.

⁴ Άρθρο 8(4) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση και Κατευθυντήριες Γραμμές για ΣΙΑ*, παράγραφοι 117 και 118.

⁵ Άρθρο 8(3)(γ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*.

επιβαλλομένων υποχρεώσεων. Κυρίως, το εύρος των πιθανών ρυθμιστικών υποχρεώσεων σχετικά με τις αγορές χονδρικής ορίζεται στα Άρθρα 9 έως 13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, συγκεκριμένα, διαφάνεια, ισότιμη μεταχείριση (αμεροληψία), λογιστικός διαχωρισμός, υποχρεώσεις πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου, έλεγχος τιμών και υποχρεώσεις κοστολόγησης. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει άλλες υποχρεώσεις σε «εξαιρετικές περιστάσεις» (Άρθρο 8(3) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*).⁶ Το νέο κανονιστικό πλαίσιο επιτρέπει επίσης στην ΕΕΤΤ να επιβάλει «δευτερεύουσες / παραπληρωματικές» υποχρεώσεις που μπορεί να αποτελούν τμήμα μιας συνολικής λύσης που αντιμετωπίζει τη σημαντική ισχύ (ΣΙΑ) σε μία σχετική αγορά που επηρεάζεται, και προβλέπει ότι μια υποχρέωση μπορεί να αντιμετωπίζει ένα συγκεκριμένο τμήμα μιας σχετικής αγοράς στο οποίο εντοπίζεται η σημαντικότερη έλλειψη ανταγωνισμού.⁷ Συνεπώς, τόσο η ποικιλία των υποχρεώσεων που μπορεί να επιβάλει η ΕΕΤΤ για να αντιμετωπίσει τα ζητήματα τερματισμού σε κινητά όσο και η ελαστικότητα / διακριτική ευχέρεια στην εφαρμογή τους είναι ευρύτατες, επιτρέποντας έτσι στην ΕΕΤΤ να λάβει υπόψη τα ιδιαίτερα εθνικά χαρακτηριστικά της αγοράς του τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα.

Το εμπορικό επίπεδο (π.χ. χονδρική ή λιανική) στο οποίο θα πρέπει να επιβληθεί η υποχρέωση: είναι σαφής η προτίμηση βάσει του νέου κανονιστικού καθεστώτος, οι υποχρεώσεις να επιβάλλονται στο λειτουργικό / πρακτικό επίπεδο του ανταγωνισμού, το οποίο είναι πλέον επιρρεπές σε αποτυχία της αγοράς – συγκεκριμένα, το επίπεδο χονδρικής, το οποίο αφορά την παροχή πρωτογενών υπηρεσιών σε ανταγωνιστές που είθισται να παρέχουν υπηρεσίες λιανικής.⁸ Ο τερματισμός κλήσεων σε δίκτυα κινητής είναι υπηρεσία χονδρικής και επομένως δικαιολογεί κάθε κατάλληλη υποχρέωση που τίθεται σε αυτό το λειτουργικό / πρακτικό εμπορικό επίπεδο.

Ενδιάμεσες ρυθμιστικές υποχρεώσεις: οι εξουσίες της ΕΕΤΤ σχετικά με τις ρυθμίσεις είναι τέτοιες που η ΕΕΤΤ είναι σε θέση να υιοθετήσει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε μεταβατική μορφή, ιδίως όπου οι μακροπρόθεσμοι στόχοι είναι περίπλοκοι και απαιτούν μεταβατικές / ενδιάμεσες ενέργειες προκειμένου να καταστούν εφικτοί.

⁶ Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις εκτός της σειράς των υποχρεώσεων που τίθενται στα Άρθρα 9 έως 13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, απαιτούν την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό τη μορφή απόφασης.

⁷ Βλέπε τη *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές*, παρ. 3.3.

⁸ Βλέπε τη *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές*, παρ. 4.

Υποχρεώσεις που επιβάλλονται βάσει του Ν.2867/2000: οι υποχρεώσεις που μπορεί να επιβάλει η ΕΕΤΤ είναι παρόμοιες σε μεγάλο βαθμό με αυτές που μπορεί να επιβάλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλες ρυθμιστικές αρχές όταν ενεργούν βάσει των κανόνων του ανταγωνισμού. Επομένως, η ΕΕΤΤ έχει λάβει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόστηκαν τέτοιες υποχρεώσεις από αρχές ανταγωνισμού στο παρελθόν. Παραδείγματος χάριν, η *Οδηγία για την Πρόσβαση* παραπέμπει στην *Ανακοίνωση για την Πρόσβαση* (1998) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφέροντας ότι αυτή παρέχει καθοδήγηση για ζητήματα πρόσβασης.

Συναίνεση σχετικά με τις υποχρεώσεις και τις βέλτιστες πρακτικές σε επίπεδο ERG: η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διασφαλίζει ότι οι παίκτες στην αγορά σε παρόμοιες περιστάσεις θα αντιμετωπίζουν παρόμοια μεταχείριση στα διάφορα Κράτη Μέλη, προκειμένου να διασφαλισθεί η εναρμονισμένη εφαρμογή του Κοινοτικού δικαίου. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕΤΤ δικαιούται να λαμβάνει υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές⁹ προκειμένου να θέσει τα κατάλληλα benchmarks για να ενεργήσει, και δύναται επίσης να λάβει ευρύτερα υπόψη τις εγκρίσεις που έχουν δοθεί σε άλλα κράτη της Ε.Ε., μέσω της συμμετοχής της ΕΕΤΤ στο ERG.¹⁰

3.1.2. Αναλογικότητα των ρυθμίσεων

Το Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* απαιτεί κάθε κανονιστική υποχρέωση που λαμβάνει η ΕΕΤΤ να είναι «αναλογική» με τους βασικούς στόχους πολιτικής που προσδιορίζονται στο Άρθρο αυτό. Όπως αναφέρεται στις *Κατευθυντήριες Γραμμές για την ΣΙΑ*, η αναλογικότητα απαιτεί ότι τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν αυτό που ενδείκνυται και απαιτείται για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός.¹¹ Οι στόχοι πολιτικής που προσδιορίζονται στο Άρθρο 8 εμπίπτουν σε τρεις κατηγορίες:

- προώθηση μιας ανοικτής και ανταγωνιστικής αγοράς για ηλεκτρονικές επικοινωνίες, δίκτυα, υπηρεσίες και σχετικές ευκολίες
- ανάπτυξη της κοινής αγοράς

⁹ Άρθρο 13(2) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*.

¹⁰ Το European Regulators Group, που ιδρύθηκε με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 29^{ης} Ιουλίου 2002 για τη θέσπιση του European Regulators Group για Δίκτυα και Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (2002/627/EC).

¹¹ *Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ*, παρ. 118.

- προώθηση των συμφερόντων των Ευρωπαίων πολιτών.

Η ΕΕΤΤ καθορίζει το επίπεδο ρυθμιστικής παρέμβασης για τον τερματισμό κλήσεων σε κινητά δίκτυα στην Ελλάδα σε αυτό το πλαίσιο.

3.1.3. Επίδραση των κανόνων του ανταγωνισμού

Το εύρος και η επίδραση των Ευρωπαϊκών κανόνων του ανταγωνισμού στον τομέα των επικοινωνιών έχει άμεση επίδραση στη απόφαση του κατά πόσον θα πρέπει να επιβληθούν στους παρόχους *ex ante* ρυθμιστικές υποχρεώσεις.¹² Μια ερμηνεία της απαίτησης αυτής σημειώνει τις διαφορές μεταξύ του τρόπου με τον οποίο συνήθως εφαρμόζονται οι κανόνες του ανταγωνισμού στα πλαίσια του *ex post* και του *ex ante*. Η κρίσιμη διαφορά είναι ότι μια ανάλυση αγοράς σε *ex post* βάση εξετάζει γεγονότα που έχουν ήδη λάβει χώρα στην αγορά και δεν επηρεάζεται από πιθανές μελλοντικές εξελίξεις. Αντίθετα, ο ορισμός αγοράς και ο προσδιορισμός της ΣΙΑ για τους σκοπούς της *ex ante* ρύθμισης έχουν σχεδιασθεί για να προλαμβάνουν τα όποια γεγονότα (έχουν δηλαδή έναν «προληπτικό» στόχο) και έχουν προοπτική για τις μελλοντικές εξελίξεις. Επομένως, για *ex ante* σκοπούς, η ΕΕΤΤ θα πρέπει να συμπεριλάβει στην αξιολόγηση της αγοράς μια εκτίμηση των μελλοντικών εξελίξεων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης πιθανών ανταγωνιστών κατά την περίοδο εφαρμογής της αξιολόγησης. Επομένως, οι αγορές που ορίζονται για σκοπούς *ex post* και *ex ante* μπορεί να μην είναι πάντοτε διαρθρωτικά ή λειτουργικά ταυτόσημες, και οι πάροχοι που θεωρούνται ότι κατέχουν δεσπόζουσα θέση σε ένα πλαίσιο *ex post* δεν είναι απαραίτητο ότι θα κατέχουν ΣΙΑ για τους σκοπούς της *ex ante* ρύθμισης, δεδομένης της ύπαρξης πιθανών ανταγωνιστών στην αγορά.¹³ Αντιστρόφως, μια εταιρεία μπορεί να κριθεί ότι δεν είναι δεσπόζουσα σε μια αγορά που ορίζεται για τους σκοπούς ρυθμίσεων *ex ante*, ενώ μια ανάλυση βάσει του *ex post* δικαίου του ανταγωνισμού θα μπορούσε να ορίσει μια στενότερη αγορά.

Μια επιπλέον κρίσιμη διάκριση συνίσταται στο ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται *ex ante* από την ΕΕΤΤ σε ένα πάροχο με ΣΙΑ αποσκοπούν στο να εκπληρώσουν τους συγκεκριμένους στόχους που τίθενται στις ειδικές οδηγίες, ενώ οι υποχρεώσεις βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού αποσκοπούν στο να επιβάλουν κυρώσεις για συμφωνίες ή

¹² Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, παρ. 4, 24 και Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρα 14 και 15(3).

¹³ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, παρ. 26, 27.

καταχρηστικές πρακτικές που περιορίζουν ή διαταράσσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.¹⁴ Επιπλέον, οι *ex post* κανόνες του ανταγωνισμού αποσκοπούν στο να προστατεύσουν τον ανταγωνισμό με την ευρεία έννοια (αντί των συγκεκριμένων παικτών στην αγορά), ενώ οι κανόνες *ex ante* προστατεύουν όλους τους παρόχους που δεν έχουν ΣΙΑ, βάση της αντίληψης ότι ο τομέας των επικοινωνιών έχει συγκεκριμένες δυναμικές.

Έχοντας αναγνωρίσει τη διαφορετική έμφαση που βρίσκεται πίσω από την επιλογή ανάμεσα σε υποχρεώσεις *ex post* και *ex ante*, είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι με την πάροδο του χρόνου έχει παρουσιαστεί σε κάποιο βαθμό «σύγκλιση» ανάμεσα στα είδη υποχρεώσεων που επιλέγονται για να αντιμετωπιστούν συγκεκριμένα προβλήματα στον τομέα των επικοινωνιών. Επιπροσθέτως, η ΕΕΤΤ θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη την *ex ante* πρακτική του Merger Task Force της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,¹⁵ του οποίου οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλει μοιάζουν όλο και περισσότερο με τις *ex ante* υποχρεώσεις που είθισται να επιβάλλονται σε καθεστώς ρύθμισης (ιδίως όπου η εν λόγω υποχρέωση αποσκοπεί στο να προωθήσει μια νέα είσοδο στην αγορά ή στο να διευκολύνει τη μετακίνηση των πελατών (customer churn)).

Τέλος, η επιλογή των υποχρεώσεων πρέπει πάντα να σχεδιάζεται ως μια απλή επιλογή πολιτικής σε κάθε περίπτωση ανάμεσα στην εφαρμογή κανόνων *ex ante* ή *ex post*. Παραδείγματος χάριν, μπορεί να είναι απαραίτητος ο συνδυασμός υποχρεώσεων προκειμένου να επιτευχθεί το καλύτερο αποτέλεσμα σε μια συγκεκριμένη σχετική αγορά. Για το σκοπό αυτό, η παραδοσιακή *ex ante* ρύθμιση του λογιστικού διαχωρισμού θα μπορούσε να συμπληρωθεί κατά το παράδειγμα του δικαίου του ανταγωνισμού με την εφαρμογή μίας υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης (όπου η έννοια της διάκρισης έχει ερμηνευθεί πιο ελαστικά) και να επιβληθεί *ex ante*. Το τελικό αποτέλεσμα ενός τέτοιου συνδυασμού υποχρεώσεων θα αντανακλούσε μια συνειδητή επιλογή πολιτικής, όπου είναι κατάλληλη η πιο ισχυρή ερμηνεία της έννοιας της «διάκρισης» βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού,¹⁶ ενώ ο εντοπισμός πρακτικών που βλάπτουν τον ανταγωνισμό θα διευκολύνονταν από ειδικές ρυθμίσεις για τον τομέα αυτό, που θα επιτρέπουν στους ρυθμιστές να αξιολογούν καλύτερα

¹⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, παρ. 31.

¹⁵ Βλέπε, παραδείγματος χάριν, της Απόφαση της Επιτροπής της 10^{ης} Ιουλίου 2002, Υπόθεση M.2803 – *Telia/Sonera*.

¹⁶ Βάσει των κανόνων του ανταγωνισμού, η διαπίστωση διακριτικής μεταχείρισης βασίζεται σε ουσιαστικά διαφορετική μεταχείριση παικτών στην αγορά, δεδομένων των παρόμοιων χαρακτηριστικών τους, ενώ η έννοια έχει χρησιμοποιηθεί βάσει των ειδικών τομεακών ρυθμίσεων για να απαιτήσει τη ταυτόσημη μεταχείριση των παικτών στην αγορά.

κατά πόσον κάποιες εμπορικές πρακτικές συνιστούν πράγματι διακριτική μεταχείριση.¹⁷ Το κρίσιμο σημείο είναι ότι μια *ex ante* υποχρέωση δε θα πρέπει να απορρίπτεται μόνο επειδή υπάρχει ήδη μια παρόμοια απαγόρευση που απορρέει από το δίκαιο του ανταγωνισμού. Οι δύο αυτές υποχρεώσεις θα διαφέρουν ως προς τη φύση και τα αποτελέσματά τους.

3.2.Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις για τον τερματισμό κλήσεων σε κινητά δίκτυα

3.2.1.Η βασική φύση της αποτυχίας της αγοράς

Εξετάζοντας τις κατάλληλες υποχρεώσεις που μπορούν να επιβληθούν, είναι σημαντικό να προσδιορισθεί η αποτυχία της αγοράς που καθιστά απαραίτητη την επιβολή τους. Στη συνέχεια, οι υποχρεώσεις μπορούν να εστιάσουν στην πηγή της αποτυχίας της αγοράς.

Κατά τη διαπραγμάτευση του τερματισμού με ένα σταθερό πάροχο, ο κινητός πάροχος βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση εάν τα τέλη τερματισμού του δε ρυθμίζονται. Αυτό προκύπτει επειδή τα σταθερά τέλη διασύνδεσης και τερματισμού, του δεσπόζοντος φορέα στη σταθερή τηλεφωνία, του ΟΤΕ, ρυθμίζονται βάσει ενός κοστοστρεφούς μοντέλου.

Έτσι, οι ΠΔΚ μπορούν να ορίσουν τα δικά τους τέλη τερματισμού για κλήσεις από σταθερό σε κινητά με τρόπο που να μεγιστοποιούν τα κέρδη τους. Η καμπύλη ζήτησης από την πλευρά των σταθερών παρόχων για τερματισμό σε κινητά (που προέρχεται από τη ζήτηση των πελατών τους για κλήσεις από σταθερό σε κινητό) είναι ανελαστική. Ως εκ τούτου, ένας πάροχος κινητής μεγιστοποιεί τα κέρδη του από τον τερματισμό ορίζοντας τέλη σημαντικά ανώτερα από το επίπεδο του οριακού κόστους.¹⁸ Η πρακτική αυτή οδηγεί στο να είναι υπερβολικά υψηλές οι τιμές για κλήσεις από σταθερά σε κινητά και να φέρουν το βάρος αυτοί που αγοράζουν αυτές τις κλήσεις.

Η κατάσταση διαφέρει από πολλές απόψεις όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ κινητών για τερματισμό κλήσεων σε κινητά. Πρώτον, δύο πάροχοι κινητής, σε αντίθεση με

¹⁷ Όπως προβλέπεται στη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές, στην παρ.3.4.

¹⁸ Η Επιτροπή Ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου κατέληξε ότι, εν απουσία ρύθμισης των τιμών «είναι δυνατό τα τέλη τερματισμού να υπερβαίνουν... τις 20 πέννες ανά λεπτό... εάν δεν υπήρχε ρύθμιση εν ισχύ που να τις συγκρατεί» (Competition Commission, *Vodafone, O2, Orange and T-Mobile*, 2003, para 2.446).

ένα σταθερό και ένα κινητό πάροχο, ανταγωνίζονται στην ίδια αγορά λιανικής. Συνεπώς, τα τέλη τερματισμού έχουν μεγαλύτερη επίδραση στην ανταγωνιστική διαδικασία αυτών από ότι στην περίπτωση τερματισμού από σταθερό σε κινητό. Παραδείγματος χάριν, δύο πάροχοι κινητής μπορεί να επιβάλουν υψηλά τέλη τερματισμού σε ένα τρίτο (κινητό) πάροχο, ενώ συμφωνούν χαμηλά τέλη μεταξύ τους, αυξάνοντας έτσι το κόστος του ανταγωνιστή τους. Εναλλακτικά, οι πάροχοι κινητής θα μπορούσαν να συμφωνήσουν υψηλά τέλη τερματισμού, τα οποία μπορεί να τους δεσμεύσουν με υψηλές χρεώσεις για κλήσεις εκτός δικτύου. Το τελευταίο παράδειγμα δείχνει τη συμμετρική διαπραγματευτική θέση των δύο κινητών παρόχων, όταν τα τέλη τερματισμού δε ρυθμίζονται, σε αντίθεση με τις ασύμμετρες θέσεις του σταθερού παρόχου (με ρυθμισμένο τέλος τερματισμού) και του (μη ρυθμισμένου) κινητού παρόχου.

Στην περίπτωση κινητού προς κινητό, είναι πιθανό οι πάροχοι: (i) να επιλέξουν να ορίσουν τα τέλη τους μονομερώς, αγνοώντας την αντίστοιχη απόφαση που έχει ληφθεί από άλλους κινητούς παρόχους. Αυτό θα οδηγήσει σε υψηλό τέλος τερματισμού, ή (ii) να διαπραγματευθούν αμοιβαία για ένα πιο αποδοτικό τέλος το οποίο θα λαμβάνει υπόψη την αμοιβαία φύση της υπηρεσίας καθορισμού. Η τελευταία αυτή προσέγγιση θα απέφευγε – τουλάχιστον εν μέρει – τα υψηλά τέλη τερματισμού τα οποία θα προέκυπταν από την προηγούμενη προσέγγιση, βάσει των οποίων κάθε πάροχος μεγιστοποιεί τα δικά του κέρδη τερματισμού χωρίς να εξετάζει πώς αυτό επηρεάζει τα τέλη τερματισμού που πρέπει να πληρώνει.

Η ανάλυση αυτή δείχνει την ανάγκη εξέτασης υποχρεώσεων οι οποίες:

- θα αναγνωρίζουν τη διαφορά στη διαπραγματευτική δύναμη μεταξύ σταθερών και κινητών παρόχων αφενός, και μεταξύ κινητών παρόχων αφετέρου
- θα έχει λάβει υπόψη την αποτυχία αγοράς στην περίπτωση τερματισμού από σταθερό σε κινητό και τη δυνατότητα αποτυχίας της αγοράς στην περίπτωση τερματισμού από κινητό σε κινητό (εάν οι πάροχοι δεν μπορέσουν να βρουν μια αποτελεσματική αμοιβαία λύση με βάση το κόστος).

3.2.2. Αναζήτηση της καλύτερης δυνατής λύσης

Η γενική αρχή της αποδοτικής τιμολόγησης των εισροών (όπως ο τερματισμός κινητών) που χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσίας λιανικής είναι ότι οι τιμές θα πρέπει να βασίζονται στο κόστος.¹⁹ Επί του παρόντος εφαρμόζεται καλύτερα με αναφορά σε ένα μοντέλο μακροπρόθεσμου επαυξητικού κόστους (LRIC). Το LRIC ενσωματώνει την αρχή της αιτιολόγησης του κόστους, με την έννοια ότι η τιμή LRIC για οποιαδήποτε υπηρεσία αντανακλά μόνο τα κόστη που μπορούν αιτιωδώς να αποδοθούν στην παραγωγή του. Αυτό αφήνει ανοικτό το ζήτημα της ανάκτησης των κοινών κοστών (common costs), τα οποία δεν είναι (εξ ορισμού) αιτιωδώς αποδοτέα σε μια συγκεκριμένη υπηρεσία. Τα κόστη αυτά μπορούν να ανακτηθούν μέσω μια αύξησης ενός ίσου ποσοστού – γνωστού ως ισοαναλογική αύξηση επί του κόστους [equi-proportional mark-up] (EPMU) σε ένα αιτιωδώς αποδιδόμενο επαυξητικό κόστος. Εναλλακτικά, μπορούν να ανακτηθούν με εναλλακτικές αυξήσεις επί του κόστους (mark-ups), όπως στις τιμές Ramsey που εξετάζονται κατωτέρω.

Τουλάχιστον τρία επιπλέον ζητήματα είναι σχετικά με τα τέλη τερματισμού από σταθερό σε κινητό:

Υπερβολικό περιθώριο λιανικής: Εάν τα περιθώρια λιανικής για κλήσεις σε κινητά είναι υπερβολικά, υπάρχει εκ πρώτης όψεως ζήτημα ορισμού των τελών τερματισμού σε χαμηλότερα επίπεδα, προκειμένου οι μειώσεις αυτές των τιμών στο επίπεδο χονδρικής να μεταφερθούν με την πάροδο του χρόνου και στο επίπεδο λιανικής.

Τιμές Ramsey: Εάν τα κοινά κόστη ενός παρόχου κινητής πρέπει να ανακτηθούν με τον τερματισμό κινητών και με άλλες υπηρεσίες, υποστηρίζεται ότι η ανάκτηση θα πρέπει να βασιστεί στις αρχές τιμολόγησης του Ramsey. Σύμφωνα με την τιμολόγηση Ramsey, οι αυξήσεις επί του κόστους (mark-ups) θα πρέπει να είναι υψηλότερες όπου η ελαστικότητα ζήτησης είναι χαμηλότερη (π.χ. στον τερματισμό κλήσεων) από ό,τι σε υπηρεσίες με σχετικά υψηλότερη ελαστικότητα ζήτησης (π.χ. υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων). Το ζήτημα αυτό είναι σχετικά ασήμαντο εάν τα κοινά κόστη που πρόκειται να ανακτηθούν με αυξήσεις επί του κόστους (mark-ups) στις υπηρεσίες δικτύου περιορίζονται στα κόστη που είναι κοινά σε υπηρεσίες δικτύου, καθώς οι τελευταίες αντιπροσωπεύουν μόνο περίπου 10% του συνολικού

19

Βλέπε Μ. Armstrong 'The theory of access pricing and interconnection' in Μ. Cave *et al.* (eds) *Handbook of Telecommunications Economics* (Elsevier 2002), ίδιες σελίδες 334-377.

κόστους δικτύου. Η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι άλλα κοινά κόστη (συγκεκριμένα τα κόστη απόκτησης πελατών) θα πρέπει να ανακτώνται με τις λιανικές τιμές και όχι με τις χρεώσεις του δικτύου, καθώς αυτά (δηλ. τα κοινά κόστη) εμπίπτουν στη χονδρική ως τμήμα του περιθωρίου της λιανικής, και όχι ως τμήμα των υπηρεσιών δικτύου ή κινητής. Σε αυτή τη βάση, η τιμολόγηση Ramsey διαφέρει λίγο από την εναλλακτική επιλογή, η οποία είναι η ανάκτηση του κοινού κόστους δικτύου μέσω μιας ισοαναλογικής αύξησης επί του κόστους [equi-proportionate mark-up] (EPMU). Η προσέγγιση αυτή αποφεύγει επίσης την ιδιαίτερα δύσκολη και πιθανόν αδύνατη να αντιμετωπισθεί, υποχρέωση καθορισμού του ιδιαίτερα περίπλοκου πίνακα / μήτρας ελαστικότητας, ίδιας τιμής και σταυροειδούς ελαστικότητας,²⁰ για διαφορετική πρόσβαση και υπηρεσίες κλήσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή της τιμολόγησης Ramsey.²¹ Επιπλέον, καθώς άλλες τιμές κινητών (συγκεκριμένα οι τιμές λιανικής) δεν ρυθμίζονται, δε θα ήταν δυνατό να διασφαλισθεί ότι όλες οι τιμές έχουν οριστεί στο επίπεδο Ramsey.

Εξωτερικές οικονομίες δικτύου (externalities): Υποστηρίζεται από τους παρόχους κινητής ότι μια επιπλέον χρέωση (επιβάρυνση) για τερματισμό από σταθερό σε κινητό δικαιολογείται από την ανάγκη των κινητών παρόχων να συγκεντρώσουν κεφάλαια προκειμένου, μεταξύ άλλων, να επιδοτούν τις συσκευές και τις εξερχόμενες κλήσεις. Αυτό θα προσελκύσει περισσότερους συνδρομητές στα δίκτυα και θα δημιουργήσει μία εξωτερική οικονομία δικτύου (network externality) για τους υπάρχοντες σταθερούς και κινητούς συνδρομητές που θα μπορούν να επικοινωνήσουν με το νέο συνδρομητή. Κατά την άποψη της ΕΕΤΤ, θα μπορούσε να υπάρχει δικαιολόγηση για την υιοθέτηση μιας τέτοιας πολιτικής σε προηγούμενες φάσεις της ανάπτυξης της κινητής τηλεφωνίας, αλλά δεν είναι αποδοτικό να συνεχίζεται τεχνητά (μέσω των υψηλών τελών τερματισμού) η προώθηση της αύξησης των νέων συνδρομητών των δικτύων κινητής όταν τα ποσοστά διείσδυσης στην Ελλάδα έχουν ήδη φτάσει σε υψηλά επίπεδα.. Σε μια τέτοια περίπτωση, το βάρος των μη αποδοτικών τιμών για όλες τις κλήσεις (από σταθερό σε κινητό που προκύπτουν) γίνεται δυσανάλογο σε σχέση με το πλεονέκτημα της προσέλκυσης νέων συνδρομητών.

²⁰ Συμπεριλαμβάνοντας 1) αγοράς, αντί για ελαστικότητα εταιρειών, 2) χονδρικής, αντί για ελαστικότητα λιανικής, και 3) ελαστικότητα βάσει ενημερωμένης γνώσης των συνδρομητών, σε αντίθεση με ελαστικότητες που οφείλονται σε άγνοια των συνδρομητών.

²¹ Από την άποψη αυτή, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η OfTel και η Επιτροπή Ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου αποδέχονται τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε ανωτέρω, ότι δηλαδή οι τιμές δικτύου πρέπει μόνο να ανακτούν τα κόστη των υπηρεσιών δικτύου και ότι οι αυξήσεις επί του κόστους (mark-ups) βάσει των αρχών του Ramsey δε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται.

Σχετικά με τις χρεώσεις τερματισμού σε κινητά, η ΕΕΤΤ καταλήγει ότι η τιμολόγηση βάσει του κόστους είναι πιθανότατα η καλύτερη προσέγγιση. Συγκεκριμένα, τα επιχειρήματα που αναφέρονται ανωτέρω υπέρ της τιμολόγησης Ramsey και η προσέγγιση των εξωτερικών οικονομικών (externalities approach) δεν εξισορροπούν τα πλεονεκτήματα της υιοθέτησης ενός κοστοστρεφούς μοντέλου τιμολόγησης για τα τέλη τερματισμού από σταθερά σε κινητά, επί τη βάση της προτεινόμενης από την ΕΕΤΤ μεθοδολογίας.

3.2.3.Επιλογή υποχρεώσεων

Η *Οδηγία για την Πρόσβαση* εντοπίζει μια σειρά από υποχρεώσεις που εφαρμόζονται για τη διασύνδεση, τον τερματισμό και τις σχετικές υπηρεσίες. Τα μέτρα αυτά είναι:

- διαφάνεια
- μη διακριτική μεταχείριση (αμεροληψία)
- λογιστικός διαχωρισμός
- υποχρεωτική πρόσβαση
- κοστοστρεφής πρόσβαση.

Η ανωτέρω ανάλυση δείχνει ότι η διαφάνεια, ο λογιστικός διαχωρισμός, και η υποχρεωτική πρόσβαση, είτε χωριστά είτε συνδυαστικά, είναι απίθανο να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν την αποτυχία στην αγορά που εντοπίστηκε, ειδικά αναφορικά με τον τερματισμό από σταθερό σε κινητό και πιθανόν και τον τερματισμό από κινητό σε κινητό. Η διαφάνεια της τιμολόγησης σε σχέση με τους πελάτες λιανικής για κλήσεις σε κινητά θα μπορούσε σε θεωρητικό επίπεδο να ενθαρρύνει ορισμένους καλούντες να μειώσουν τις κλήσεις από σταθερό σε κινητό προκειμένου να αποφύγουν την πληρωμή των τελών τερματισμού. Ωστόσο, όπως έχει προκύψει σαφώς και από την ανάλυση της σχετικής αγοράς, ενημέρωση χρηστών δεν υφίσταται, αφού υπάρχουν σημαντικές δυσκολίες στη μεταφορά των πληροφοριών αυτών σε αυτούς που λαμβάνουν τη σχετική απόφαση (πελάτες λιανικής), και αυτοί που λαμβάνουν τέτοιες αποφάσεις μπορεί να μην έχουν άλλη επιλογή από το να πραγματοποιήσουν την κλήση στο εν λόγω κινητό. Επίσης, ο λογιστικός διαχωρισμός για στοιχεία του δικτύου βοηθά στο να προβάλλει την κερδοφορία του μη ρυθμιζόμενου τερματισμού κλήσεων, αλλά δεν κάνει τίποτα για να την ελέγξει. Τα δίκτυα κινητών ήδη υποχρεούνται να παρέχουν υπηρεσίες τερματισμού. Το κρίσιμο ρυθμιστικό ζήτημα είναι, επομένως, «σε ποιά τιμή;»

Αυτό αφήνει στην ΕΕΤΤ την επιλογή ανάμεσα σε δύο ευρείες κατηγορίες υποχρεώσεων, που μπορούν να επιβληθούν χωριστά ή από κοινού.

- **Απαγόρευση διακριτικής μεταχείρισης:** η ρύθμιση αυτή έχει τη δυνατότητα να απαγορεύσει κάθε είδους διάκριση, συμπεριλαμβανομένων των καθυστερήσεων στην παροχή υπηρεσιών στους ανταγωνιστές, τη χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών που υπάρχει για ορισμένους πελάτες και όχι για άλλους, και τα λοιπά. Στο πλαίσιο των υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων, η απαγόρευση διάκρισης μπορεί να αποτρέψει έναν κάθετα συνδεδεμένο πάροχο (δηλαδή έναν πάροχο με καθετοποιημένη δομή) από το να χρεώνει στον ίδιο χαμηλότερο τέλος τερματισμού από αυτό που χρεώνει στον ανταγωνιστή του – παραδείγματος χάριν, εμποδίζει έναν κινητό πάροχο που παρέχει κλήσεις από σταθερό σε κινητό από το να χρεώνει τους πελάτες του λιγότερο από το τέλος τερματισμού που χρεώνεται στους ανταγωνιστές, συν άλλα κόστη που υπάρχουν για την παροχή της υπηρεσίας.
- **Κοστοστρεφής τιμολόγηση:** αυτό απαιτεί από τον προμηθευτή μιας υπηρεσίας χονδρικής να θέσει μια χρέωση ίση με το κόστος – που κανονικά ορίζεται με βάση το LRIC, συν μία σχετική αύξηση επί του κόστους (mark-up).

Απαγόρευση διακριτικής μεταχείρισης

Αυτή καλύπτει οποιαδήποτε μορφή άνισης μεταχείρισης των πελατών μιας εταιρείας και αυτών των ανταγωνιστών της. Μπορεί να εφαρμοστεί σε μια κατάσταση όπου ένας πάροχος κινητής (κατέχων δεσπόζουσα θέση στην παροχή υπηρεσιών τερματισμού στο δικό του δίκτυο) παρέχει χαμηλότερου επιπέδου υπηρεσίες σε καλούντες εκτός δικτύου από άλλα δίκτυα κινητής από ό,τι σε αυτούς που καλούν εντός δικτύου, με αποτέλεσμα να ενθαρρύνει τους πελάτες λιανικής να έρθουν στο δικό του δίκτυο.

Μια πιο δυσδιάκριτη μορφή διακριτικής μεταχείρισης προκύπτει όταν ένας πάροχος επιλέγει ένα συνδυασμό χονδρικών και λιανικών τιμών που ευνοούν τις λειτουργίες του. Παραδείγματος χάριν, μπορεί να χρεώνει 20 Ευρωλεπτά για τον τερματισμό των κλήσεων άλλου παρόχου στο δίκτυό του, ενώ προσφέρει ανταγωνιστική υπηρεσία λιανικής που απαιτεί την ίδια υπηρεσία τερματισμού με 8 Ευρωλεπτά. Σε άλλο παράδειγμα, ένας κινητός πάροχος μπορεί να χρεώνει διαφορετικό τέλος τερματισμού για σταθερούς και κινητούς παρόχους ή να προβαίνει σε διάκριση ανάμεσα σε κάθε κατηγορία παρόχου. Ένας τέτοιος συνδυασμός τιμών καθιστά αδύνατο για έναν ανταγωνιστή να ανταγωνίζεται

αποτελεσματικά. Αυτή η πρακτική είναι γνωστή ως «συμπίεση περιθωρίου», καθώς το περιθώριο μεταξύ της τιμής λιανικής και της τιμής χονδρικής δεν επαρκεί για να επιτρέψει σε έναν αποδοτικό ανταγωνιστή να εισέλθει στην εν λόγω λιανική αγορά.

Η απαγόρευση αυτού του είδους της διάκρισης θα εμπόδιζε τον εν λόγω πάροχο να ορίζει λιανικές τιμές και τέλη τερματισμού που εξαιρούν εξίσου τους αποδοτικούς ανταγωνιστές από το να εξυπηρετήσουν την αγορά λιανικής, αλλά δεν ελέγχει την πραγματική τιμή του προϊόντος χονδρικής. Στο ανωτέρω παράδειγμα, η εταιρεία θα μπορούσε να αποφύγει τη διακριτική μεταχείριση είτε μειώνοντας τα τέλη τερματισμού σε ένα επίπεδο κάτω από τα 7 Ευρωλεπτά, προκειμένου να παράσχει στους ανταγωνιστές του ένα επαρκές περιθώριο, ή αυξάνοντας τη λιανική τιμή του άνω των 20 Ευρωλεπτών, παρέχοντας και πάλι στους ανταγωνιστές του ένα επαρκές περιθώριο. Υπάρχουν αποδεδειγμένα παραδείγματα κινητών παρόχων σε άλλα κράτη που αύξησαν τις τιμές τους για να αποφύγουν την κατηγορία της διακριτικής μεταχείρισης.

Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (ή αμεροληψίας) έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως στον τομέα των επικοινωνιών, ακόμη και βάσει του ισχύοντος καθεστώτος για την Παροχή Ανοικτού Δικτύου που ίσχυε πριν την εφαρμογή του νέου κανονιστικού πακέτου. Ανακύπτουν ζητήματα σχετικά με το εύρος των υπηρεσιών για τις οποίες θα πρέπει να εφαρμοσθεί η μη διακριτική μεταχείριση, και τον προσδιορισμό του σχετικού κόστους, που πρέπει να καλύπτεται και τον υπολογισμό του κόστους αυτού, αλλά έχει αποδειχθεί ότι είναι βιώσιμη υποχρέωση σε πολλά κράτη. Επίσης, ίσως να απαιτείται να συνδυαστεί η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης με την υποχρέωση διαφάνειας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανταγωνιστές έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις τιμές λιανικής.

Κοστοστρεφής τιμολόγηση

Η υποχρέωση αυτή είναι κατάλληλη για τη ρύθμιση της πρόσβασης σε μια διαρκή (durable) τεχνολογία / υποδομή-στενωπό (bottleneck). Επιπλέον, η κοστοστρεφής τιμολόγηση αναπόφευκτα απαιτεί τη συλλογή στοιχείων για κόστος ανά μονάδα, τα οποία είναι πιο αξιόπιστα όταν η τεχνολογία είναι πλέον κατανοητή και τα επίπεδα αποτελέσματος είναι σχετικά σταθερά.

Ο βασικός τομέας για την εφαρμογή κοστοστρεφούς τιμολόγησης σχετίζεται με τη διασύνδεση στο δίκτυο του δεσπόζοντος παρόχου σταθερής τηλεφωνίας. Οι περισσότερες

εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν αναπτύξει κοστολογικά μοντέλα χρησιμοποιώντας είτε τη λογιστική διαχείρισης (top-down) ή στοιχεία σχετικά με το σχεδιασμό του δικτύου (bottom-up) για να υπολογίσουν το μακροπρόθεσμο κόστος μιας σειράς υπηρεσιών διασύνδεσης, συμπεριλαμβανομένου ιδίως του τερματισμού κλήσεων.

Η δυνατότητα πραγματοποίησης αντίστοιχων ασκήσεων με μοντέλα κόστους σε δίκτυα κινητών, οδηγώντας στον ορισμό κοστοστρεφών χρεώσεων, αντανακλάται στην εμπειρία άλλων ρυθμιστικών αρχών ανά τον κόσμο, όπου υπάρχουν ή αναπτύσσονται παρόμοια μοντέλα για κινητούς παρόχους σε κράτη όπως η Αυστρία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Αυστραλία, η Καραϊβική και η Νότια Κορέα.

3.2.4. Διάρθρωση και χρόνος επιβολής των υποχρεώσεων

Όπως προέκυψε από την ανωτέρω ανάλυση κρίνεται απαραίτητο να επιβληθούν όλες οι ανωτέρω ρυθμιστικές υποχρεώσεις στους παρόχους κινητών δικτύων. Δηλαδή λογιστικός διαχωρισμός, υποχρέωση παροχής διασύνδεσης και πρόσβασης στο δίκτυό τους, υποχρέωση δημοσίευσης προσφορά αναφοράς και τέλος υποχρέωση αποφυγής συμπεριφορών διακριτικής μεταχείρισης..

Κοστοστρέφεια: μεσοπρόθεσμη υποχρέωση

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, τελικά, η τιμολόγηση με βάση το κόστος είναι η αποδοτικότερη υποχρέωση που μπορεί να επιβληθεί στον τερματισμό κλήσεων σε κινητά στην Ελλάδα. Δεδομένης της έλλειψης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον οποίο να υπόκεινται οι ΠΔΚ για την παροχή υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων, η υποχρέωση θα πρέπει καταρχήν να εφαρμοσθεί ενιαία για όλους τους ΠΔΚ. Αυτό αφήνει ανοιχτό το ζήτημα του κατά πόσον τα τέλη κάθε παρόχου θα πρέπει να εξαρτώνται από το δικό του κόστος, ή εάν θα πρέπει να εφαρμοσθεί κάποιος μέσος όρος. Κατά την άποψη της ΕΕΤΤ, τα τέλη κάθε παρόχου ενδείκνυται να βασίζονται στο αποδοτικό επίπεδο του κόστους²² για αυτόν τον πάροχο, αντανακλώντας έτσι τις κύριες διαφορές²³ ανάμεσα σε κάθε πάροχο που υφίστανται κατά την υπό εξέταση περίοδο.

22

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε κάθε περίπτωση, το κόστος περιλαμβάνει μια εύλογη απόδοση της επένδυσης.

23

Όπως η απονομή φάσματος, η τιμή που καταβάλλεται για το φάσμα, και η ισχύουσα κλίμακα λειτουργιών.

Όπως προκύπτει από τα πρώτα αποτελέσματα του μοντέλου που αναπτύχθηκε για την ΕΕΤΤ και το οποίο βρίσκεται σε διαδικασία διαβούλευσης με του ΠΔΚ, τα ισχύοντα τέλη τερματισμού υπερβαίνουν σημαντικά το κοστοστρεφές επίπεδο. Επομένως το κρίσιμο θέμα είναι ο ρυθμός σύγκλισης των υφιστάμενων τελών με τις κοστοστρεφείς τιμές.

Για να καταλήξει στην απόφαση αυτή, η ΕΕΤΤ καθοδηγείται από δύο βασικές θεωρήσεις:

- η παρούσα κατάσταση αποβαίνει εις βάρος των καταναλωτών, ειδικά εκείνων που κάνουν κλήσεις από σταθερό σε κινητό, και αυτό παρέχει έδαφος για άμεση παρέμβαση
- μια ξαφνική πτώση των τελών τερματισμού σε κινητά είναι πιθανόν να επιφέρει μία αρνητική επίπτωση στους παρόχους κινητής, και η διατάραξη αυτή μπορεί να μεταφερθεί στους καταναλωτές κινητών σε επίπεδο λιανικής, εάν οι πάροχοι υποχρεωθούν να κάνουν σημαντικές αλλαγές στα τέλη τους.

Η ΕΕΤΤ ενδιαφέρεται κυρίως για τα οφέλη και το κόστος των καταναλωτών, και κυρίως την ισορροπία των ωφελειών που θα έχουν οι καλούντες από σταθερό σε κινητό λόγω των χαμηλότερων τελών διασύνδεσης, σε σύγκριση με τη διατάραξη (και την πιθανή μείωση των ωφελειών (benefits)) για τους συνδρομητές κινητών. Για το λόγο αυτό, η ΕΕΤΤ προτείνει να οριστεί μια περίοδος σύγκλισης των τελών τερματισμού με το κόστος [κάτι που είναι γνωστό ως σταδιακή / βαθμιαία πορεία (glide path)] από την αρχική εφαρμογή των ρυθμίσεών της.

Ο έλεγχος τιμών θα διαρκέσει για μια περίοδο τριών ετών, αρχής γενομένης από την έκδοση Απόφασης της ΕΕΤΤ. Ξεκινώντας από την ημερομηνία εκκίνησης, σε κάθε μία από τις τρεις περιόδους προσδιορίζεται ένα συγκεκριμένο «ελεγχόμενο τέλος». Το «ελεγχόμενο τέλος» οριοθετεί ένα επίπεδο (μία οροφή) με το οποίο θα πρέπει να συμμορφωθεί ο μέσος όρος των εσόδων του παρόχου ανά λεπτό από τον τερματισμό σε κινητά (να είναι ίσος ή μικρότερος, ανά λεπτό). Τα «ελεγχόμενα τέλη» για τις τρεις συνεχείς περιόδους είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να δίδεται η δυνατότητα στους παρόχους να προσαρμόσουν τα τέλη τερματισμού μέσα στην περίοδο, με τέτοιο τρόπο ώστε στο τέλος των τριών περιόδων τα τέλη να έχουν φτάσει στο επίπεδο του κόστους. Θεωρούμε ότι μετά την πάροδο των τριών περιόδων, τα τέλη τερματισμού των παρόχων θα έχουν φτάσει στην τιμή βάσει του κόστους. Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει πολύ προσεκτικά την πρόοδο των παρόχων στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους στο διάστημα αυτό, ιδίως κατά το τελευταίο έτος, και θα εποπτεύει την ανάγκη επιβολής επιπλέον ρυθμίσεων μετά την παρέλευση των τριών περιόδων.

Η ΕΕΤΤ σκοπεύει να ρυθμίσει μόνο το μέσο τέλος (που εκφράζεται ως ένα «out-turn ratio» ο λόγος των εσόδων τερματισμού προς την κίνηση τερματισμού) αξιολογώντας τη συμμόρφωση που έχουν αναλάβει οι πάροχοι για τις τρεις υπό εξέταση περιόδους. Η αξιολόγηση αυτή της συμμόρφωσης θα γίνει συγκρίνοντας τη μέση χρέωση διασύνδεσης²⁴ της περιόδου εκείνης με τα «ελεγχόμενα τέλη», τα οποία ορίζονται όπως περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ σκοπεύει να προβεί σε διμηνιαίους ελέγχους των τελών για να διασφαλίζει ότι εφαρμόζονται οι μειώσεις τιμών και να παρέχει προειδοποίηση για οποιαδήποτε πιθανή αποτυχία συμμόρφωσης με τα βήματα της σταδιακής πορείας (glide path). Σε αυτή τη βάση, η ΕΕΤΤ θα ζητά την υποβολή πληροφοριών από τους παρόχους σχετικά με τα έσοδα και την κίνηση των εισερχόμενων φωνητικών κλήσεων, οι οποίες πληροφορίες θα παρέχονται εντός δεκαπέντε ημερών από το τέλος κάθε υπό εξέταση διμήνου. Η άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι η ρύθμιση του «μέσου τέλους» (average rate) θα επιτρέψει στους παρόχους να θέσουν τα δικά τους τέλη για κάθε ώρα της ημέρας και για κάθε ημέρα της εβδομάδας, παρέχοντας τη δυνατότητα διαφοροποίησης στην αγορά και ενθαρρύνοντας τη βελτίωση της χρήσης δικτύων κατά τις περιόδους χαμηλής κίνησης.

Ο υπολογισμός των «ελεγχόμενων τελών» βασίζεται στα εξής:

- $R0$ = το μέσο έσοδο ανά λεπτό που προκύπτει από τον τερματισμό κατά τη διάρκεια των έξι μηνών πριν την ημερομηνία εκκίνησης, υπολογιζόμενο χωριστά για κάθε πάροχο (και εκφρασμένο σε πραγματικές τιμές)²⁵ Στις υπολογιζόμενες κλήσεις θα συμπεριλαμβάνονται οι κλήσεις προερχόμενες από κινητό και σταθερό δίκτυο.
- C = το κόστος τερματισμού στο χρονικό σημείο ακριβώς τρία έτη μετά την ημερομηνία εκκίνησης (εκφρασμένο σε πραγματικές τιμές)
- $R1, R2, R3$ = το μέσο (μεσοσταθμισμένο) τέλος για τις τρεις υπό εξέταση περιόδους, βάσει της ευθείας γραμμής μεταξύ του $R0$ και του C .

²⁴ Η μέση χρέωση διασύνδεσης θα υπολογίζεται ως το σύνολο των σχετικών εσόδων τερματισμού φωνής σε κάθε περίοδο, διαιρεμένο δια του συνόλου των λεπτών κίνησης τερματισμού φωνής στην ίδια περίοδο.

²⁵ Καθώς η φόρμουλα εκφράζεται σε πραγματικές τιμές (Ευρώ), «τα ελεγχόμενα τέλη» θα απαιτούν προσαρμογή σε ονομαστικά μεγέθη βάσει του πληθωρισμού σε Euro (inflation rate) (και πρόβλεψης όπου απαιτείται).

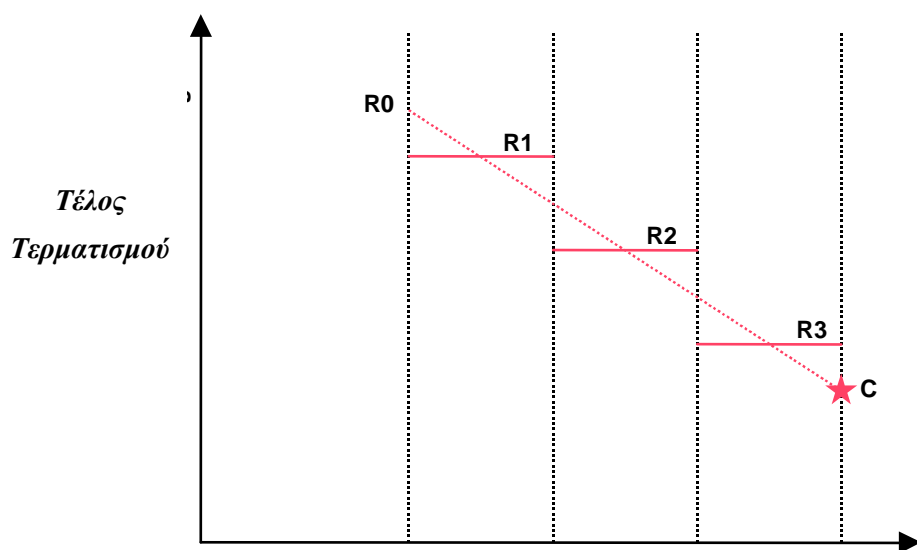

Μετά από αυτό θα παραμείνει υπό εξέταση το εάν θα δημιουργηθεί ένα πιο μακροχρόνιο «πλαφόν τιμής» (price cap) για τα τέλη τερματισμού, προκειμένου να δημιουργηθούν πιο μακροπρόθεσμα κίνητρα για την περαιτέρω μείωση του κόστους τερματισμού, αλλάζοντας από μια βάση καθορισμού «κόστος +» σε μια μορφή ρυθμίσεων κινήτρων που να ενθαρρύνουν τη δυναμική αποδοτικότητα. Μία σταδιακή πορεία (glide path) τριών περιόδων έχει οριστεί υπό το πρίσμα υποθετικών αντιφατικών θεωρήσεων:

- εάν η αγορά εξερχόμενων κλήσεων κινητής στην Ελλάδα δεν είναι πλήρως ανταγωνιστική, τα έσοδα από τα υπερβολικά τέλη τερματισμού σε κινητά θα πάνε στους μετόχους των κινητών και όχι στους συνδρομητές των κινητών. Εάν αυτό συμβεί τότε θα λειτουργήσει εις βάρος όσων καλούν αριθμούς κινητών από άλλους παρόχους και θα προκαλέσει απώλεια για την κοινωνία (dead weight loss). Επομένως, από τις ανωτέρω υποθέσεις συνάγεται ότι όσο συντομότερα μειωθούν τα τέλη τερματισμού προς το επίπεδο του κόστους, τόσο καλύτερα.
- εναλλακτικά, τα κέρδη από τον τερματισμό μπορεί να χρησιμοποιηθούν, τουλάχιστον εν μέρει, για να μειωθεί η τιμή των συσκευών και των εξερχόμενων κλήσεων. Ο άμεσος (δηλαδή μη-βαθμιαίος) ορισμός των τελών σε επίπεδο κόστους θα υποχρέωνε τους παρόχους είτε να αυξήσουν τις λιανικές τιμές άμεσα (το οποίο θα προκαλούσε σύγχυση στους πελάτες τους) ή θα τους ζημίωνε – στο βαθμό, παραδείγματος χάριν, που δεν θα μπορούσαν να ανακτήσουν πλήρως το κόστος της μερικής επιδότησης συσκευών.

Η ΕΕΤΤ κατέληξε ότι η υιοθέτηση μίας σταδιακής πορείας μειώσεων (glide path) είναι καταλληλότερη για τον συγκεκριασμό των ανωτέρω θεωρήσεων – υποθέσεων διότι επιφέρει άμεσα και διαρκή πλεονεκτήματα για αυτούς που καλούν κινητά, ενώ επιτρέπει και μια περίοδο για να τεθούν σε ισχύ οποιεσδήποτε παρεπόμενες αλλαγές στις τιμές, ελαχιστοποιώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον κίνδυνο πιθανών αρνητικών επιπτώσεων στην αγορά κινητής.

Η στρατηγική προς αυτή τη σταδιακή πορεία μειώσεων (glide path) αντανακλάται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Πίνακας 1:

Στρατηγική
σταδιακής πορείας
(glide path)

Αναμένεται ότι οι τρεις περίοδοι αναφοράς θα ανταποκρίνονται σε ημερολογιακά έτη, αρχής γενομένης από την έκδοση σχετικής απόφασης της ΕΕΤΤ. Σε αυτή τη βάση, η χρέωση C στο τέλος της τριετούς περιόδου θα ισούται με το μέσο όρο των αποτελεσμάτων του μοντέλου, για την τελευταία και την επόμενη περίοδο.

Η ανωτέρω ανάλυση έχει τονίσει τις διαφορετικές δυναμικές που επηρεάζουν τις διαπραγματεύσεις για τα τέλη τερματισμού μεταξύ σταθερών και κινητών παρόχων αφ' ενός και μεταξύ κινητών παρόχων, αφ' ετέρου. Προκειμένου να υπάρξει κάποια ελαστικότητα για τα τέλη τερματισμού για κλήσεις από κινητό σε κινητό, οι πάροχοι κινητής θα πρέπει να αντιμετωπίσουν το τέλος τερματισμού που τίθεται ανωτέρω ως τιμή οροφής. Μπορεί να συμφωνήσουν σε χαμηλότερα τέλη μεταξύ τους, εκτός στο βαθμό που κάποιος πάροχος κινητής δεν μπορεί, χωρίς αντικειμενική αιτιολόγηση, να προσφέρει χαμηλότερο τέλος τερματισμού σε έναν πάροχο από ό,τι σε έναν άλλο.

Η συμμόρφωση με τον έλεγχο τιμών θα κρίνεται χωριστά για σταθερό προς κινητό και κινητό προς κινητό (δηλαδή, εάν υπάρξουν χαμηλότερα τέλη από τον έλεγχο τιμών για κινητό προς κινητό, αυτά δεν θα ληφθούν υπόψη στα πλαίσια της κρίσης για τη συμμόρφωση με τον έλεγχο τιμών σταθερό προς κινητό).

Επίσης σημειώνεται ότι η ονομαστική αξία των τελών ελέγχου θα προσαρμόζεται καταλλήλως στον πληθωρισμό, καθώς τα τέλη που περιγράφονται ανωτέρω εκφράζονται σε όρους πραγματικών τιμών.

Τονίζεται ότι σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της κοστοστρέφειας και της εύλογης μεταχείρισης προτείνεται η απαγόρευση της ελάχιστης χρέωσης στον τερματισμό κλήσεων. Η χρέωση πρέπει να γίνεται ανά δευτερόλεπτο.

Οι προτεινόμενες ρυθμιστικές παρεμβάσεις θα ισχύσουν για τον τερματισμό κλήσεων σε κινητά δίκτυα ανεξαρτήτου τεχνολογίας (2^{ης} ή 3^{ης} γενιάς).

Με δεδομένο ότι στο μέλλον οι φωνητικές κλήσεις θα διεκπεραιώνονται τόσο από δίκτυα δεύτερης γενιάς όσο και από δίκτυα τρίτης γενιάς και δεδομένου ότι όλοι οι πάροχοι κινητών δικτύων 3^{ης} γενιάς στην Ελλάδα είναι και πάροχοι κινητών δικτύων 2^{ης} γενιάς, το κόστος τερματισμού για το κινητό δίκτυο κάθε παρόχου θα προκύπτει από το σταθμισμένο μέσο όρο του κόστους τερματισμού στο δίκτυο 2^{ης} γενιάς και στα δίκτυο 3^{ης} γενιάς. Επομένως είναι σημαντικό να δει κανείς το κόστος τερματισμού φωνητικών κλήσεων σε ένα δίκτυο 3^{ης} γενιάς σε σχέση με το κόστος τερματισμού σε ένα δίκτυο 2^{ης} γενιάς. Σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνούς Συμβούλου ο οποίος έχει αναλάβει να αναπτύξει ένα μοντέλο LRIC για τον υπολογισμό του κόστους τερματισμού κλήσεων στα κινητά δίκτυα στην Ελλάδα, το μακροπρόθεσμο επαυξητικό κόστος ανά μονάδα δικτύου στα δίκτυα 3^{ης} γενιάς (ακόμη και εάν συνυπολογιστούν τα τέλη για την απόκτηση της άδειας στην Ελλάδα) είναι κατά πολύ μικρότερο (δύο έως τέσσερις φορές) από το αντίστοιχο κόστος ενός δικτύου δεύτερης γενιάς και επιπλέον οι πάροχοι που λειτουργούν δίκτυα 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς μπορούν να έχουν οικονομίες κλίμακος από την κοινή χρήση υποδομών. Εάν αποδειχθεί ότι τα ανωτέρω δεν ισχύουν (δηλαδή η τεχνολογία 3^{ης} γενιάς είναι ακριβότερη ανά μονάδα δικτύου από ό,τι η τεχνολογία 2^{ης} γενιάς) τότε το υψηλότερο κόστος της τεχνολογίας 3^{ης} γενιάς δεν μπορεί να ανακτηθεί από τον τερματισμό φωνητικών κλήσεων, για τον οποίο υπάρχει μία περισσότερο αποδοτική τεχνολογία (2^η γενιά). Επομένως οποιοδήποτε υψηλότερο κόστος για τα δίκτυα 3^{ης} γενιάς θα πρέπει να ανακτηθεί από υπηρεσίες δεδομένων και τις λιανικές τιμές των υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων.

Υπό αυτές τις συνθήκες το μοντέλο μακροπρόθεσμου επαυξητικού κόστους (LRIC) το οποίο έχει αναπτυχθεί από εξειδικευμένη εταιρεία Συμβούλων για λογαριασμό της EETT και από τον Ιούλιο του 2003 βρίσκεται σε διαδικασία διαβούλευσης με τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, και το οποίο αντανακλά μόνο το κόστος τερματισμού σε δίκτυο δεύτερης γενιάς, υπολογίζει την οροφή κόστους για τερματισμό κλήσεων καθώς θεωρεί ότι όλοι η κίνηση δρομολογείται μέσω της τεχνολογίας 2^{ης} γενιάς η οποία είναι τεχνολογία υψηλότερου κόστους.

Μη διακριτική Μεταχείριση: μια ενδιάμεση κανονιστική υποχρέωση

Κατά τη διάρκεια της σταδιακής πορείας μειώσεων τιμών (glide path), κατά την περίοδο μέχρι τη σύγκλιση των τελών τερματισμού σε κινητά με το κόστος, οι ΠΔΚ δεν θα επιτρέπεται να προβαίνουν σε διακρίσεις έναντι άλλων παρόχων που επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν τις χαμηλές και διαφορετικές τιμές για κλήσεις εντός δικτύου. Συγκεκριμένα, κανένας πάροχος κινητής τηλεφωνίας δε θα έχει τη δυνατότητα να αρνηθεί να τερματίσει μια κλήση που παραδόθηκε στο δίκτυό του μέσω ενός FCT ή ενός ‘GSM gateway’, ούτε θα εμποδίζει τους πελάτες του να χρησιμοποιούν FCTs ή GSM gateways. Η ΕΕΤΤ θεωρεί την εφαρμογή μιας τέτοιας υποχρέωσης ως εκδήλωση της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης, την οποία δικαιούται να επιβάλει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για τις ισχύουσες συνθήκες της αγοράς στην Ελλάδα. Αναμένεται ότι η ανάγκη για την υποχρέωση αυτή θα εξαφανιστεί με την πάροδο του χρόνου καθώς τα τέλη τερματισμού από σταθερό σε κινητό θα γίνουν κοστοστρεφή. Βραχυπρόθεσμα, εντούτοις, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα GSM gateways εκπληρώνουν το ρόλο ενός μέσου διευκόλυνσης για «arbitrage» προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η επίδραση που έχουν στους εναλλακτικούς παρόχους σταθερής τηλεφωνίας τα υψηλά τέλη τερματισμού σε κινητό δίκτυο σε συνδυασμό με τις χαμηλές τιμές για κλήσεις εντός δικτύου.

Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της αρχής μη διακριτικής μεταχείρισης έξι μήνες μετά τη λειτουργία της, προκειμένου να καθορίσει εάν: (1) η σταδιακή πορεία μειώσεων τιμών (glide path) προς την κοστοστρέφεια θα πρέπει να συμπιεστεί χρονικά, ή (2) εάν η απαγόρευση για τη διακριτική μεταχείριση θα πρέπει να αντικατασταθεί από μια φόρμουλα τιμολόγησης που ορίζει τιμές χονδρικής σχετικά με τις τιμές λιανικής, αποτρέποντας έτσι την κατάσταση «συμπίεσης τιμών» (price squeeze) που περιγράφεται ανωτέρω.

3.2.5.Οι επιπτώσεις των κανονιστικών υποχρεώσεων

Οι κανονιστικές υποχρεώσεις (μέτρα) που αναφέρονται ανωτέρω θα επηρεάσουν τόσο τα δίκτυα κινητής και τους πελάτες τους, όσο και τα δίκτυα σταθερής και τους πελάτες τους με τους τρόπους που περιγράφονται κατωτέρω.

Δίκτυα κινητής

Οι ΠΔΚ θα υποστούν μια κλιμακούμενη μείωση στα έσοδά τους από τον τερματισμό. Στο βαθμό που θα επιδιώξουν να επαναφέρουν την κατάσταση αυξάνοντας τις τιμές εξερχόμενων κλήσεων και περιορίζοντας τις επιδοτήσεις, η ικανότητά τους να το κάνουν αυτό θα καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από το επίπεδο ανταγωνισμού στο επίπεδο λιανικής. Εάν η αγορά ήταν ήδη πλήρως ανταγωνιστική στο επίπεδο λιανικής, τα ανωτέρω θα μπορούσαν σε κάθε περίπτωση να συμβούν, για να αποκατασταθεί ένα βασικό επίπεδο κερδοφορίας. Εντούτοις, οι ΠΔΚ μπορεί να μην έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν πλήρως τις τιμές για να ανακτήσουν τα προηγούμενα υψηλά επίπεδα κερδοφορίας, μια διαδικασία η οποία θα έβλαπτε τους λιγότερο κερδοφόρους παρόχους. Η διαδικασία που ορίζεται ανωτέρω (σταδιακή μείωση των τελών τερματισμού) παρέχει, κάποιο βαθμό προστασίας για λιγότερο κατεστημένους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, οι οποίοι μπορούν να διατηρήσουν υψηλότερα τέλη τερματισμού για μια περιορισμένη χρονική περίοδο.

Πελάτες κινητής

Ο πελάτης κινητής μπορεί να υποστεί κάποιες από τις δυσμενείς συνέπειες των μειωμένων τελών τερματισμού (μέσω αυξητικών προσαρμογών στο επίπεδο λιανικής). Αυτό θα εξαρτηθεί, όπως σημειώθηκε ανωτέρω, από το επίπεδο ανταγωνισμού στη λιανική κινητής τηλεφωνίας πριν και μετά από την αλλαγή.

Τα σταθερά δίκτυα και οι πελάτες

Αυτά τα δίκτυα θα αντιμετωπίσουν χαμηλότερα τέλη τερματισμού. Ανάλογα με το επίπεδο της ρύθμισης και τον ανταγωνισμό στις τιμές λιανικής, θα πρέπει να μεταφέρουν τα οφέλη αυτά στους πελάτες τους. Τα ανταγωνιστικά δίκτυα που λειτουργούν σε αγορές εμπορικών (εταιρικών) πελατών με μεγάλο ποσοστό κλήσεων από σταθερό προς κινητό, και οι οποίοι επί του παρόντος βασίζονται σε GSM-Gateways για να μπορούν να παρέχουν ανταγωνιστικές υπηρεσίες, θα επωφεληθούν μακροπρόθεσμα από το να μη χρειάζεται να χρησιμοποιούν αυτή τη μη αποδοτική τεχνολογία παράκαμψης.

3.3.Ερωτήσεις

E1. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη πολιτική; Συμφωνείτε με τη χρονική διάρκειά της; Θεωρείτε σκόπιμη την αναθεώρησή της ανά τακτά χρονικά διαστήματα; Σε ποια επιχειρήματα και στοιχεία στηρίζετε τη θέση σας;

E2. Πιστεύετε ότι θα πρέπει να υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα αναφορικά με τη ρυθμιστική μεταχείριση της Q-Telecom, ως νεοεισερχόμενης στην αγορά κινητής τηλεφωνίας? Σε ποια επιχειρήματα και στοιχεία στηρίζετε τη θέση σας;

E3. Αναφέρατε τυχόν άλλα στοιχεία ή άλλες πληροφορίες οι οποίες, κατά την κρίση σας, θα πρέπει να τεθούν υπ' όψη της ΕΕΤΤ στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης για τη διαμόρφωση της πληρέστερης δυνατής εικόνας των ζητημάτων που αφορούν τον τερματισμό κλήσεων σε κινητά δίκτυα.